

Stichting voor Montessori-onderwijs Zuidoost Nederland

‘Ontmoeten en verbinden’

Jaarverslag 2018

Inhoud

Woord vooraf _____	4
Missie en visie _____	7
Onze organisatie in 2018 _____	11
Medewerkers _____	17
Facilitaire zaken _____	24
Onderwijs _____	27
Financiën _____	37
Vooruitblik _____	41

Woord vooraf

2018 was een mooi jaar, we hebben een flink aantal zaken gerealiseerd. Zo heeft MOZON in 2018 geïnvesteerd in o.a. verduurzaming, op 3 van de 4 scholen werden zonnepanelen geïnstalleerd en onze school in Helmond volgt in 2019. Ook onderzoeken we wat de mogelijkheden zijn met betrekking tot frisse scholen. Dit zal in 2019 een vervolg krijgen.

Er is geïnvesteerd in ICT en sinds 2018 kunnen al onze medewerkers werken met Office 365 op hun eigen laptop en zijn er voor de leerlingen chromebooks aangeschaft.

MOZON heeft voorgesorteerd op de gelden die beschikbaar zouden komen met betrekking tot werkdrukvermindering. Wij doen binnen MOZON al aan werkdrukvermindering door middel van groepsverkleining. Dit neemt niet weg dat teams suggesties en ideeën mogen opperen. Graag zelfs omdat leerkrachten het beste in staat zijn te beoordelen wat wel of niet werkt en willen we dat de teams ook zelf meedenken hoe de werkdruk kunnen verminderen.

In 2018 hebben 6 medewerkers de interne opleiding 'Schoolleider primair onderwijs' afgerond en zijn er 3 uit deze groep tot directeur benoemd. Ook hebben 8 medewerkers het eerste jaar van de montessoriopleiding afgerond. MOZON heeft met ingang van 1 november 2018 de beschikking over een eigen Bovenschoolse Ondersteuningscoördinator (BOC) in het kader van Passend Onderwijs.

In november 2018 hebben we m.b.t. de regio zuid van de Nederlands Montessorivereniging (NMV) voor de eerste keer een studiedag georganiseerd. Een groot succes. Vanuit 'Ontmoeten en verbinden', het thema van deze eerste studiedag bezochten de deelnemende scholen andere montessorischolen in Zuid-Nederland. Bovendien werden er op onze school in Weert workshops georganiseerd. Het gaf een verhelderende en vergelijkende weergave van de wijze waarop de verschillende scholen montessorionderwijs bieden.

Ook zijn in 2018 weer de tevredenheidspelingen afgenomen. Het algehele resultaat hiervan was dat zowel ouders als medewerkers tevreden over MOZON zijn. Hier zijn we natuurlijk heel blij mee.

Onze school in Weert ontving van de NMV-auditcommissie als een van de eerste scholen in Nederland opnieuw haar erkenning.

Met de gemeente Venlo werd tenslotte in december 2018 een zogenaamde Budgetovereenkomst met betrekking tot een Onderwijshuisvestingsplan getekend.

Best veel zaken dus waar we trots op kunnen zijn. We hopen deze lijn natuurlijk in 2019 te kunnen voortzetten

Weert, juli 2019

Jean-Pierre Schouwenaars,
voorzitter raad van toezicht

Lex Spee MES,
directeur-bestuurder

Missie en visie

MOZON bevordert het montessorionderwijs in Zuidoost Nederland. Montessorionderwijs biedt leerlingen een veilige omgeving, waarin ze zich in vrijheid kunnen ontplooien tot zelfstandige persoonlijkheden met een brede ontwikkeling.

Onze collectieve ambitie

De scholen van MOZON hebben de collectieve ambitie om ruimte te creëren voor leerlingen in een opvoedingsklimaat volgens de visie van Maria Montessori. MOZON is hierin richtinggevend met vier kleurrijke regionale montessorischolen in Helmond, Venlo, Venray en Weert, waarin we – met de kinderopvangorganisaties Korein Kinderplein en Montessori Kinderopvang – gedreven werken aan de ontwikkeling van kinderen. Op onze scholen heeft ieder kind een eigen onderwijsplan. Ieder kind is een individu met autonomie in de groep, die bestaat uit drie leerjaren. Doordat kinderen van verschillende leeftijden bij elkaar in de groep zitten, leren ze van elkaar. Ze oefenen hun sociaal-emotionele vaardigheden en worden gestimuleerd om te presteren.

Onze maatschappij is volop in beweging. De digitalisering maakt dat informatie sneller en omvangrijker voor iedereen beschikbaar is, en er worden meer en andere eisen gesteld. Kinderen die opgroeien in de 21ste eeuw hebben te maken met een veelheid van keuzemomenten en omstandigheden die complex zijn. Meer dan ooit dienen ze op vroege leeftijd te leren kiezen, beslissen en na te denken.

MOZON is onderscheidend door kwaliteit, durf en zelfstandigheid. MOZON kijkt verder dan de straat of wijk alleen: onze scholen hebben soms ook een regionale functie. MOZON werkt er met hoofd, hart en handen aan de zelfstandigheid van kinderen. Optimisme, respect voor anderen, humor en plezier zijn hierbij belangrijke kernwaarden.

De missie luidt:

‘MOZON helpt gedreven richting geven aan de toekomst van de kinderen.’

In het toezichtkader van MOZON zijn de missie en visie vertaald naar de beoogde resultaten die MOZON met leerlingen wil bereiken. Als gevolg van ons onderwijs:

- Zijn onze leerlingen gevormd in de visie van Maria Montessori;
- Zijn onze leerlingen voorbereid op de toekomst en, zo mogelijk, meer dan gemiddeld voorbereid op het vervolgonderwijs, op een niveau dat maximaal past bij hun mogelijkheden.

Het is aan het bestuur en de scholen om deze beoogde resultaten samen concreet te maken en keuzes te onderbouwen. In het strategisch beleidsplan 'Samen nóg sterker' is beschreven hoe MOZON-kinderen voorbereid en hen begeleidt op hun weg naar zelfstandigheid richting de toekomst. Het beleidsplan bevat ook uitspraken over identiteit, onderwijs en kwaliteit, personeel en financiën.

De raad van toezicht geeft het bestuur de ruimte om het toezichtkader nader te interpreteren. De scholen ontwikkelen, binnen de kaders van dit strategisch beleidsplan, eigen jaar- en schoolplannen. De bestuurder toetst deze aan het strategisch beleidsplan en legt ze voor advies of instemming voor aan de (Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad.

Lisha Schilders
Montessorischool Weert

De verwondering die dan van het gezicht
af te lezen is, is onbeschrijfelijk

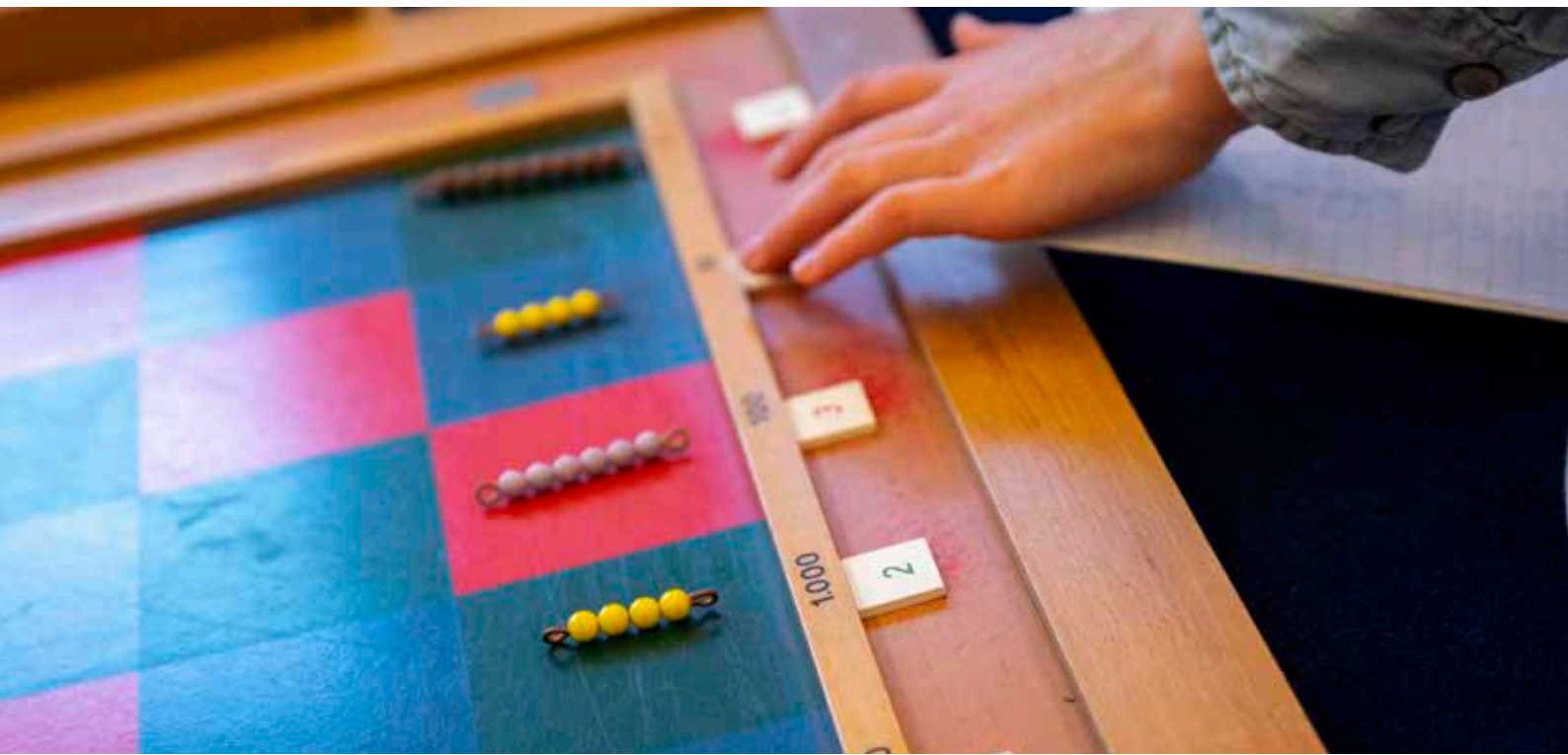
Wat is voor jou het meest kenmerkende voor montessorionderwijs?

Kenmerkend aan het montessorionderwijs vind ik de mate van rust en de vele materialen die dagelijks zichtbaar zijn in de school. Binnen ons onderwijs zijn de leerlingen medeverantwoordelijk bij het maken van een keuze uit de leermiddelen waardoor ze omringd worden. Daarbij is er volop ruimte voor ontdekkingen en verwondering. Wij bieden de leerlingen hierbij voldoende mogelijkheden tot het ontplooiën op eigen niveau en tempo. De structuur van het onderwijs zorgt ervoor dat de leerkrachten tijd en aandacht hebben voor elke individuele leerling.

Wat is voor jou het meest bijzondere moment in 2018?

In de bovenbouw maak ik steeds vaker mee dat leerlingen vanuit eigen leerdoelen, gericht keuzes maken bij het kiezen van leermiddelen en materialen. Zodra de leerlingen iets vinden dat hen interesseert, verliezen ze hun instabiliteit en leren ze zich echt te concentreren. De verwondering die dan van het gezicht af te lezen is, is onbeschrijfelijk. Het geluk, de blijdschap en het enthousiasme wat daaruit voortvloeit, zorgt dat ik dagelijks, met veel plezier, mijn auto instap om naar mijn werkplek te rijden.

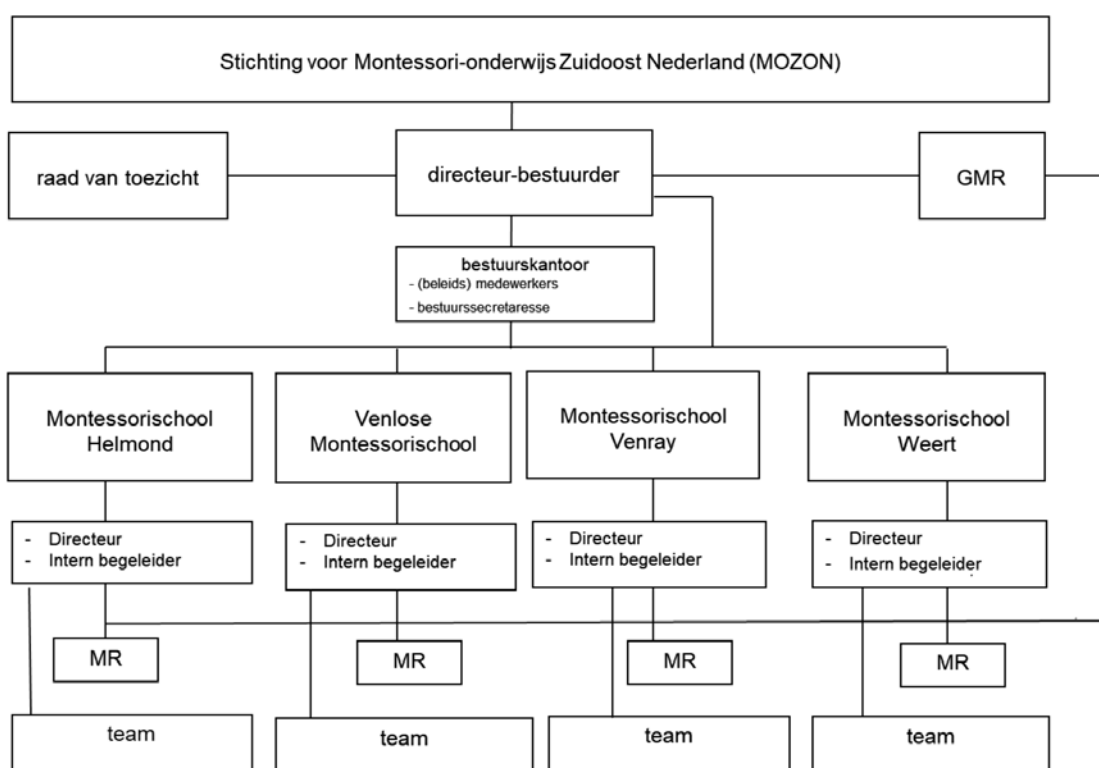

Onze organisatie in 2018

Stichting MOZON bestuurt vier montessorischolen in de gemeenten Helmond, Venlo, Venray en Weert. Op onze scholen krijgen kinderen montessorionderwijs volgens de principes van Maria Montessori. De zelfontplooiing van kinderen onder het motto 'help mij het zelf te doen' staat voorop.

De organisatie van MOZON, met ingang van 1 augustus 2018, is hieronder weergegeven in een organigram:

Bestuur en organisatie

MOZON heeft een college van bestuur en een raad van toezicht. Zo wordt een scheiding aangebracht tussen toezicht houden en besturen. MOZON onderschrijft de uitgangspunten van de Code Goed bestuur van de PO-Raad: de brancheorganisatie in het primair onderwijs.

MOZON heeft een bestuurlijke structuur waarin een organisatie met een duidelijke scheiding van toezicht en bestuur de basis vormt. De raad van toezicht mandateert taken en bevoegdheden aan het college van bestuur. De raad van toezicht houdt toezicht op de kaders van

de stichting door het strategisch en financieel beleid vast te stellen. De raad oordeelt over datgene wat het bestuur wil en doet.

Het college van bestuur en de directeuren hebben taken en bevoegdheden die zijn vastgesteld in de statuten, het toezichtskader en het managementstatuut.

Bestuur

Het bestuur bestuurt de stichting als bevoegd gezag. MOZON kent een directeur-bestuurder. Deze houdt zich bezig met het ontwikkelen, vaststellen en evalueren van het strategisch en operationeel beleid en de identiteit van de stichting. Daarnaast initieert de bestuurder nieuwe onderwijskundige ontwikkelingen, projecten en activiteiten. Hiermee geeft hij leiding en ondersteuning aan de directeuren en locatieleiders, zodat zij hoogstaand montessorionderwijs op hun scholen kunnen realiseren. De bestuurder legt verantwoording af aan de raad van toezicht over de besteding van de middelen en de mate waarin de vastgestelde doelstellingen zijn gehaald, omschreven in het strategisch beleidsplan ‘Samen nóg sterker’ 2015-2020.

MOZON is lid van de Nederlandse Montessorivereniging (NMV). Deze is opgedeeld in een aantal regio's. MOZON maakt met haar scholen deel uit van de regio Zuid. Actuele onderwerpen worden in een regio-overleg besproken. Bestuurder Lex Spee is voorzitter van dit overleg.

Naam	Functie	Nevenfuncties	(On)bezoldigd
Lex Spee MES	Directeur-bestuurder	Bestuurslid netwerk 0-12 jaar Nederlandse Montessorivereniging;	Onbezoldigd
		Lid ontwikkelgroep audits Nederlandse Montessorivereniging;	Onbezoldigd
		Voorzitter regio Zuid van de Nederlandse Montessorivereniging;	Onbezoldigd
		Voorzitter Comité Bevrijding en Herdenkingen gemeente Weert;	Onbezoldigd
		Voorzitter Stichting 4 en 5 mei Weert;	Onbezoldigd
		Verder vervult de directeur-bestuurder de nevenfuncties als -toezichhoudend- bestuurslid in de drie samenwerkings- verbanden Passend Onderwijs waarin MOZON participeert.	Onbezoldigd

Raad van toezicht

De raad van toezicht ziet toe op de algemene zaken die de stichting betreffen. Zij vervult haar rol als werkgever van de bestuurder, is klankbord en geeft advies.

In 2018 heeft de raad van toezicht zes keer vergaderd. De raad had frequent contact met de bestuurder en directies van de scholen. Met regelmaat werden de scholen bezocht. Eveneens heeft de raad van toezicht tweemaal gezamenlijk vergaderd met het bestuur en de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad.

Tijdens de Startbijeenkomst op 24 september 2018 lichtte het bestuur de beleidsvoornemens van het schooljaar 2018-2019 toe en hebben de directieleden de jaarplannen van hun scholen in relatie tot het strategisch beleidsplan gepresenteerd.

Samenstelling raad van toezicht

Naam	Functie in raad	Nevenfuncties	(On)bezoldigd
De heer J.P. (Jean-Pierre) Schouwenaars	Voorzitter	Director Operations Amazone Resources	Bezoldigd
mw. mr. drs. A.A.M.T. (Angelie) van Alphen	Lid	Jurist Fontys Hogescholen;	Bezoldigd
		Secretaris Regionale Cliëntenraad Participatiewet Arbeidsmarktregio Helmond – De Peel	Onbezoldigd
mw. drs. W.P.J (Wendy) van Eijk-Nagel	Lid t/m 30-6-2018	Directeur-eigenaar BRiSC Tax & Governance B.V.;	Bezoldigd
		Raadslid gemeente Weert;	Bezoldigd
		Penningmeester Stichter Wieerter Brandslag Evenemente;	Onbezoldigd
		Secretaris Stichting Vrienden VVD Weert	Onbezoldigd
mw. Y.H.G (Yvonne) Kusters-Peeters	Lid m.i.v. 1-8-2018	Manager kwaliteit en compliance Summa Groep B.V.;	Bezoldigd

Schoolleiding

MOZON bestuurt vier scholen in Helmond, Venlo, Venray en Weert. In 2018 zijn de 3 locatieleiders van de scholen in Venlo, Venray en Weert benoemd tot directeur. Zij werken nauw samen in een directieberaad onder leiding van de directeur-bestuurder van MOZON. In Helmond werd de directeur vanaf augustus waargenomen vanwege een langdurig verlof. In 2018 bestond de schoolleiding uit:

Naam school	Naam en functie
Montessorischool Helmond	Jolanda Duijvestijn, directeur Anja Verschuren, waarnemend directeur
Venlose Montessorischool	Nora ten Haaf, directeur
Montessorischool Venray	Petra Janssen, directeur
Montessorischool Weert	Danielle Teunissen-Kanters, directeur

(Gemeenschappelijke) Medezeggenschapsraad

Het personeel van de school en de ouders zijn vertegenwoordigd in de medezeggenschapsraad (MR).

Op bovenschools niveau is er een Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (GMR) die de belangen van het personeel en de ouders van de gehele stichting MOZON behartigt.

In 2018 werd advies en/of instemming verleend ten aanzien van het jaarverslag 2017, de Begroting 2019, de Jaarrekening 2017, het Bestuursformatieplan 2018-2019, Eindtoets Route 8, gebruik numerieke schalen directeuren, opwaardering functieschaal beleidsmedewerkers en de secundaire arbeidsvoorwaarden. Daarnaast kwamen aan de orde: AVG, het (G)MR-reglement en -statuut, de tevredenheidspellingen.

Medewerkers

Bij MOZON werkten in 2016 en 2017 56 medewerkers. In 2018 waren dit 67 medewerkers. De PO-Raad heeft op 9 februari 2018 een werkdrukakkoord gesloten met de minister van Onderwijs en de vakbonden. Met dit akkoord ontvangen scholen en schoolbesturen extra geld om de werkdruk aan te pakken. Daarnaast is met de overstap naar het eigenrisico-dragerschap per 1 januari 2018 afgesproken dat het geld dat wordt bespaard ingezet wordt voor vervanging.

Alle kinderen verdienen goed montessorionderwijs. Dit vereist goede leerkrachten die hun werk kunnen doen met een zo laag mogelijke werkdruk om dit zoveel als mogelijk te verwezenlijken. MOZON heeft de ontvangen gelden volledig ingezet en er eigen middelen aan toegevoegd.

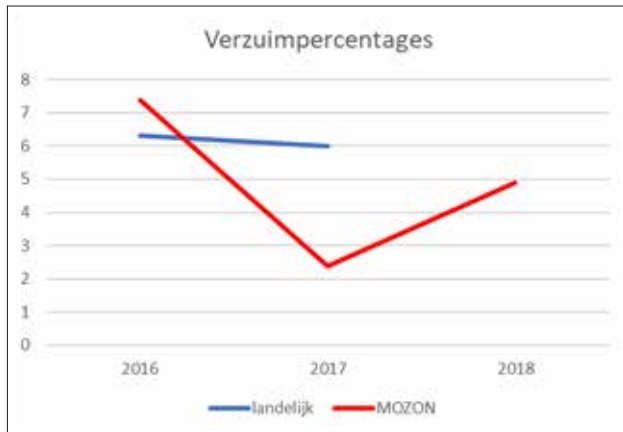
De teams op de scholen hebben een belangrijke rol bij de invulling van deze gelden. Voor het schooljaar 2018-2019 is gekozen voor het verkleinen van de groepen. Dit betekent minder leerlingen per groep waardoor de werkdruk wordt verlaagd, maar ook is de impact van het samenvoegen van groepen kleiner omdat er minder leerlingen verdeeld hoeven te worden. De vervanging is hierdoor wel geregeld. Op basis van deze keuze zijn er nieuwe leerkrachten aangenomen.

Leeftijd	<25	25-34	35-44	45-54	55-60	>60	totaal
Aantal medewerkers 2018	3	22	23	9	7	3	67
Aantal medewerkers 2017	1	20	19	6	7	3	56
Aantal medewerkers 2016	4	18	14	9	8	3	56

Ziekteverzuim

In 2017 bedroeg het ziekteverzuim 2,39%. In 2018 was dit 4,89%. Het hogere verzuimpercentage bij MOZON in 2016 werd veroorzaakt door een aantal langdurig afwezige werknemers.

Ziekteverzuim (%)	2016	2017	2018
Landelijk	6,30	6,00	nog niet bekend
MOZON	7,39	2,39	4,89

Mobiliteit

MOZON stimuleert mobiliteit binnen scholen en tussen de MOZON-scholen. Door mobiliteit verbetert de kwaliteit van de medewerkers en kunnen we continuïteit van het onderwijs waarborgen. Daarnaast levert de afwisseling van taken, werkomgeving en loopbaanperspectief een positieve bijdrage aan het functioneren en welbevinden van medewerkers. In 2018 hebben 3 medewerkers gebruik gemaakt van mobiliteit.

Opleidingsbeleid

Onder ontwikkeling verstaat MOZON alle activiteiten voor deskundigheidsbevordering en vergroting van de inzetbaarheid van het personeel.

Ontwikkeling kan gericht zijn op:

- **De stichting**; om taken en functies op stichtingsniveau te kunnen vervullen, kunnen mensen zich binnen de stichting ontwikkelen. Hiervoor kunnen personeelsleden gevraagd worden of zich opgeven (ambitie).
- **Het team**, of een deel van het team; schoolontwikkeling vormt hierbij de drijfveer voor de ontwikkelingsactiviteiten. Zowel de werkgever als het team en/of directie kan het initiatief nemen tot ontwikkeling.
- **Individuele medewerkers**; hierbij gaat het voornamelijk om het verbeteren van het functioneren of het breder inzetbaar maken van de afzonderlijke medewerker. Het initiatief voor ontwikkeling kan zowel bij de werkgever als bij de werknemer liggen.

Maurice Limpens
Montessorischool Venray

“ Wij leren kinderen het zelf te doen
en brengen de wereld naar het kind! ”

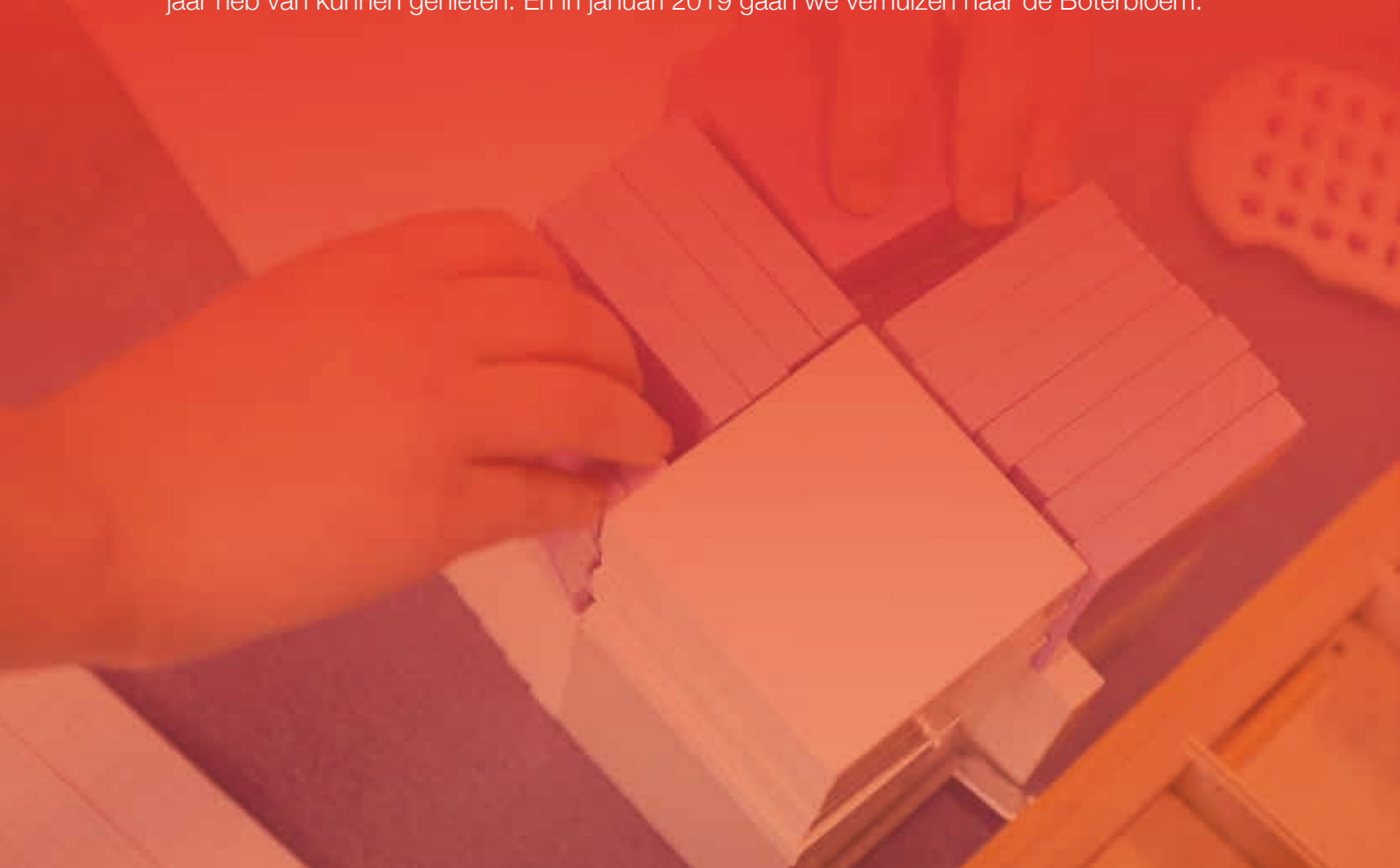

Wat is voor jou het meest kenmerkende voor montessorionderwijs?

Zijn wie je bent en ontwikkelen op jouw eigen manier: kinderen kunnen zichzelf zijn binnen het montessorionderwijs. Op deze manier kan er gebouwd worden aan een vertrouwensband met de leerkrachten en de groepsgenoten. Dit helpt mee om tot leren te komen. Kinderen bedenken zelf of met hulp van leerkrachten hun eigen doelen en wij, de leerkrachten, geven de handvatten om dit doel te bereiken. Wij leren kinderen het zelf te doen en brengen de wereld naar het kind!

Wat is voor jou het meest bijzondere moment in 2018?

Mijn meest bijzondere moment is om te horen dat we eindelijk een echt schoolgebouw mogen betrekken. Jarenlang heeft de school in schoolwoningen gezeten, waarvan ik er 4 jaar heb van kunnen genieten. En in januari 2019 gaan we verhuizen naar de Boterbloem.

Directeuren stellen met het beschikbare budget een begroting op voor een professionaliseringsplan. In 2018 bedroegen de kosten voor professionalisering € 107.048.

Professionalisering medewerkers

Alle leerkrachten bij MOZON hebben een Pabo-diploma. Daarnaast is voor ieder personeelslid van MOZON jaarlijks een budget voor scholing beschikbaar. Het geld kan op team- en medewerkerniveau worden ingezet en is bestemd voor studies die onderdeel zijn van het Persoonlijk Ontwikkelingsplan (POP). Hieronder valt bijvoorbeeld de door MOZON verplicht gestelde montessoriopleiding (een post-HBO-opleiding). MOZON stelt de voorwaarde dat iedere bevoegde leerkracht binnen drie jaar na benoeming het diploma behaalt.

In 2018 volgden 8 medewerkers, nadat ze het eerste jaar positief hebben afgerond, het tweede jaar en 9 medewerkers zijn begonnen met het eerste jaar. De opleiding wordt op locatie verzorgd door Saxion Hogeschool.

De Fontys Pabo in Eindhoven en onze scholen in Helmond en Weert hebben een convenant gesloten met betrekking tot 'Opleiden in de school'. Dit betekent dat studenten intern begeleid worden om zich optimaal te ontwikkelen in de praktijk van het primair montessorionderwijs.

In 2018 werkten we ook intern aan professionalisering. 6 collega's zijn na het afronden van de opleiding 'Kweekvijver schoolleiding primair onderwijs' gestart met de interne vervolgopleiding 'Schoolleider primair onderwijs' die in mei 2018 door hen met succes afgerond is.

MOZON-academie

MOZON besteedt veel energie aan professionalisering. De ambitie is om onze MOZON-academie verder uit te bouwen; samen hebben we veel expertise in huis. De MOZON-academie is een platform voor medewerkers waar zij inspirerend leren, van en met elkaar. Er is volop ruimte om kennis te delen, zodat medewerkers zich verder bekwamen in hun vak. Conform de montessorigedachte is elke medewerker verantwoordelijk voor de eigen ontwikkeling en ontplooiing. MOZON faciliteert studiemomenten, zodat leerkrachten hun specifieke expertise kunnen delen.

We hebben intern de beschikking over specialisten op het gebied van rekenen, muziek, taal, lezen, Engels, cultuur- en bewegingsonderwijs. Ook zijn er gedragspecialisten voor begeleiding bij bijvoorbeeld faalangst en autisme, intern begeleiders, preventiemedewerkers, en specialisten op het gebied van pedagogisch klimaat en verbetertrajecten.

MOZON-studiedagen

Elk jaar zijn er naast de eigen studiedagen van de scholen een aantal MOZON-studiedagen, waarbij alle medewerkers elkaar ontmoeten in het kader van professionalisering. Deze stonden in 2018 in het teken van ‘observeren’

Op 7 november, tijdens de eerste regioday van de NMV Zuidoost, zijn een aantal scholen uit de regio Zuidoost, een kijkje gaan nemen bij collega-montessorischolen. Vanuit “ontmoeten en verbinden”, het thema van deze regioday, is er middels kijkwijzers, rondleidingen en dialoog gericht gekeken naar ieders speerpunten, kwaliteiten en uitdagingen.

MOZON-professionalisering

Goed opgeleide en professioneel handelende medewerkers zijn belangrijk. MOZON maakt werk op het gebied van de schoolleidersopleiding en de Post-HBO-montessorioopleiding. Aanvullend zijn opleidingen verzorgd voor intern begeleiders, bedrijfshulpverleners en op het gebied van ICT.

De NMV heeft criteria geformuleerd op het gebied van leerkracht competenties. Zo kennen we respectievelijk de startbekwame, de basisbekwame en de vakbekwame leerkracht. Deze competenties zijn zowel door de Algemene Ledenvergadering van de NMV als door de stichting MOZON vastgesteld. De bekwaamheidseisen, opgesteld door de Nederlandse Montessorivereniging, vormen de basis bij het beoordelen van de kwaliteit van onze leerkrachten.

Vertegenwoordiging van vrouwen in de schoolleiding

Momenteel bestaat de leiding van vier scholen uit 4 vrouwelijke directeuren 1 plaatsvervangend directeur. Het percentage vrouwen in de schoolleiding is daarmee 100%.

Marlou Snijders
Montessorischool Helmond

“Iedereen mag zien en horen
wat onze kwaliteiten zijn.”

Wat is voor jou het meest kenmerkende voor montessorionderwijs?

Zelfverantwoordelijk, ontdekkend en onderzoekend leren is voor mij kenmerkend voor montessorionderwijs. In je eigen tempo en niveau jezelf ontwikkelen in een sfeervolle groep. Een groep waarin je wordt gezien door de leerkracht. Waar je jezelf mag zijn en vaardigheden leert om sterk de toekomst in te gaan.

Wat is voor jou het meest bijzondere moment in 2018?

Het streven om de buitenwereld te laten zien wie wij zijn en waar we voor staan. Iedereen mag zien en horen wat onze kwaliteiten zijn. In 2018 hebben we, samen met ouders, de start gemaakt om onze visie visueel te maken. Wij worden zichtbaar!

Facilitaire zaken

Arbodienst

MOZON werkt samen met APAC/Qare Nederland Arbo te Veghel. APAC/Qare Nederland Arbo voert de verzuimbegeleiding uit. Daarnaast adviseert de dienst over arbeidsomstandigheden, arbozorg, re-integratie en gezondheidsmanagement.

Vertrouwenspersoon

De vertrouwenspersoon voor de medewerkers is de heer J. Damen. Voor de ouders is dit mevrouw R. Wassenberg gebleven. Zij zal tevens het bedrijfsmaatschappelijk werk voor de medewerkers op zich nemen.

Klachtenregeling

MOZON is sinds 1 juni 2016 aangesloten bij de Landelijke Klachtencommissie, onderdeel van stichting Onderwijsgeschillen. In 2018 zijn geen klachten gemeld.

Sociale veiligheid

MOZON hanteert al jaren diverse protocollen voor de bevordering van veiligheid van medewerkers, kinderen en hun ouders. Deze worden nu geborgd in het Digitaal Veiligheid Volg Systeem (DVVS), waar alle scholen mee werken. Op iedere school zijn preventiemedewerkers actief die toezien op het actueel houden van risico-inventarisaties en -evaluaties. Deze zijn – samen met een aantal beleidsstukken – onderdeel van het wettelijk verplichte Veiligheidsplan.

Huisvesting

De kwaliteit van onze gebouwen is essentieel om onze kinderen hoogwaardig montessori-onderwijs te bieden. MOZON besteedt veel aandacht aan huisvesting en inrichting. Zowel in het schoolgebouw als daarbuiten creëren we een voorbereide omgeving volgens de ideeën van Maria Montessori.

In 2018 zijn op 3 van de 4 scholen zonnepanelen gelegd. Onze school in Helmond volgt in 2019. Ook hebben we verder onderzoek gedaan naar een betere klimaatbeheersing van de scholen gecombineerd met eventuele koeling volgens het meerjarenonderhoudsplan. Naar verwachting zal de uitvoering hiervan in 2019 gaan plaatsvinden. De verbouwing van het

nieuwe te betrekken schoolgebouw in Venray startte in het najaar van 2018. Realisatie zal begin 2019 plaatsvinden.

De uitgaven voor investeringen en onderhoud aan gebouwen bedroegen in 2018 € 121.410 (groot onderhoud), € 52.028 (verbouwing Venray) en € 122.819,85 (zonnepanelen Weert, Venlo, Venray).

De gemeente Venlo heeft met de gezamenlijke Venlose schoolbesturen binnen het primair onderwijs (PO) en (voortgezet) speciaal onderwijs (V)SO op 3 februari 2014 een intentieovereenkomst afgesloten. In deze intentieovereenkomst spraken de betrokken partijen de intentie uit om te komen tot een gezamenlijk gedragen visie (toekomstperspectief) op onderwijshuisvesting voor PO en (V)SO in de gemeente Venlo. Vanuit deze intentieovereenkomst, zijn de schoolbesturen en de gemeente Venlo via een spreidingsplan, stapsgewijs gekomen tot een onderwijshuisvestingsplan welke als resultaat onder andere een investerings-schema kent en een methodiek samengevat in de zogenaamde Budgetovereenkomst en dat aangeeft hoe de voorgenomen gezamenlijke investeringen gerealiseerd gaan worden. Deze Budgetovereenkomst behorende bij het Onderwijshuisvestingsplan gemeente Venlo 2018-2038 heeft MOZON in december 2018 ondertekend.

Onderwijs

Montessorionderwijs

In de scholen van MOZON wordt montessorionderwijs gegeven volgens de principes van Maria Montessori. Het montessorionderwijs onderscheidt zich van het reguliere onderwijs door de uitgangspunten en het schoolconcept. Door de aanwezigheid van een school van MOZON, kunnen ouders in Helmond, Venlo, Venray, Weert en omgeving kiezen voor onderwijs met een expliciet pedagogisch concept.

Montessorionderwijs staat in het teken van zelfontplooiing: het 'pad tot onafhankelijkheid' (Maria Montessori). Kinderen leiden zichzelf in hun ontwikkeling naar de volwassenheid. De volwassenen rondom het kind hebben de taak dit proces te ondersteunen en mogelijk te maken door het inrichten van de zogenaamde 'voorbereide omgeving' en door het aanbieden van de juiste uitdagingen tot leren op het juiste moment.

Bij de praktische uitwerking van deze visie op onze scholen heeft ieder kind een behoefte aan onafhankelijkheid die het zelf onder woorden brengt door te zeggen: 'Help mij het zelf te doen!' Deze uitspraak van Maria Montessori kan beschouwd worden als een algemene missie die op onze vier scholen wordt gehanteerd.

Deze missie dragen wij uit door middel van:

- Een goed ingerichte zogenaamde 'voorbereide omgeving' in de groepslokalen, de school en de omgeving waardoor kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen;
- Het uitvoeren van de specifieke montessorimethode, aangevuld met hedendaags hulpmateriaal;
- Goed opgeleide medewerkers, die beschikken over het montessoridiploma en eventueel andere pedagogische en didactische vaardigheden met bovenal veel affiniteit met kinderen en montessorionderwijs.

Strategisch beleidsplan 'Samen sterk 2015-2020

Het strategisch jaarplan 2018 kende vier beleidspunten:

- **ICT-doorontwikkeling**

In 2018 heeft MOZON geïnvesteerd in ICT. Office 365 is geïmplementeerd en voor alle medewerkers is een laptop beschikbaar gesteld. Daarnaast zijn voor medewerkers op MOZON-niveau cursussen verzorgd. De scholen hebben Chromebooks (Venray) en iPads (Helmond) aangeschaft. In totaal bedroegen de investeringen in inventaris en apparatuur € 64.380.

- **Kwaliteit**

Het nieuwe inspectietoezicht houdt in dat de Inspectie van het Onderwijs niet langer alleen alle scholen bezoekt maar met haar toezicht begint bij schoolbesturen. Het bestuur moet daarbij laten zien hoe het de kwaliteitszorg voor zijn scholen heeft geregeld. Het schoolplan vormt daarbij het uitgangspunt.

Bovenstaande betekent een andere wijze van besturen. Sinds 1 augustus 2017 is het bestuur aanspreekbaar op haar kwaliteitszorg. De norm voor basiskwaliteit is dat een bestuur en zijn scholen voldoen aan de deugdelijkheidseisen rond de onderwijskwaliteit, de kwaliteitszorg en het financieel beheer. In de praktijk betekent dit dat de bestuurder van MOZON op zoek gaat naar kwaliteit in de scholen en die uiteindelijk vaststelt.

MOZON zoekt naar een manier haar kwaliteit zichtbaar te maken en te evalueren. Naast de gehanteerde kwaliteitskaarten en het samengestelde kwaliteitshandboek denken we o.a. dit te kunnen doen door een systematiek van zelfevaluaties en audits die we willen ontwikkelen. Door voortdurend een dialoog te zoeken over verbeteringsmogelijkheden, ideeën en ambities proberen we een kwaliteitscultuur te creëren.

Namens MOZON volgen Jolanda Duijvestijn en Anja Verschuren de auditorencursus van de PO-raad. Lex Spee maakt deel uit van de ontwikkelgroep 'waarderend auditeren' van de Nederlandse Montessorivereniging (NMV). Danielle Teunissen en Monique Peerlings zijn namens MOZON auditoren van de NMV en bezoeken daartoe montessorischolen in Nederland.

- **Integraal Kindcentrum (IKC)**

In 2018 werkte MOZON samen met twee organisaties voor kinderopvang te weten Korein kinderopvang in Weert en Venlo en Montessori Kinderopvang in Helmond en Venray. In 2019 wordt op onze school in Venray opnieuw samengewerkt met Korein. MOZON is voortdurend bezig deze samenwerkingen te intensiveren en te optimaliseren.

- **Pr en marketing**

MOZON en haar scholen willen graag zichtbaar zijn voor ouders, kinderen en belangstellenden. We zijn daarom actief op de sociale media. De officiële communicatiewijze geschiedt middels de websites van de stichting en de vier scholen.

Schoolplannen 2015-2019

In 2018 werkten de scholen volgens de schoolplannen 2015-2019. In de schoolplannen beschrijven de scholen de hoofdlijnen van hun onderwijskundig beleid en wat ze willen bereiken binnen de kaders van het strategisch beleid van MOZON. Het schoolplan beschrijft

Melanie de Jonge
Venlose Montessorischool

“ Het werken met de montessorimaterialen
blijft toch een verrijking van het onderwijs. ”

Wat is voor jou het meest kenmerkende voor montessorionderwijs?

De aandacht voor het individuele kind, observeren wat een kind nodig heeft en daarop inspelen. Het werken met de montessorimaterialen blijft toch een verrijking van het onderwijs.

Wat is voor jou het meest bijzondere moment in 2018?

Na vele jaren met veel plezier in de middenbouw gewerkt te hebben de vuurdoop krijgen in een bovenbouwgroep. En erachter komen dat de bovenbouw eigenlijk heel erg leuk is. Een paar middagen naar de montessoriopleiding gaan om de materiaalkennis voor de bovenbouw weer op te frissen. En de dag erna gelijk weer aan de slag met het materiaal in de groep. Wat is het dan toch leuk om montessori-juf te zijn!

de missie, de visie en de daaraan gekoppelde doelen. Aldus bestaat het schoolplan uit 4 jaarplannen. De doelen worden jaarlijks geëvalueerd en opnieuw vastgesteld.

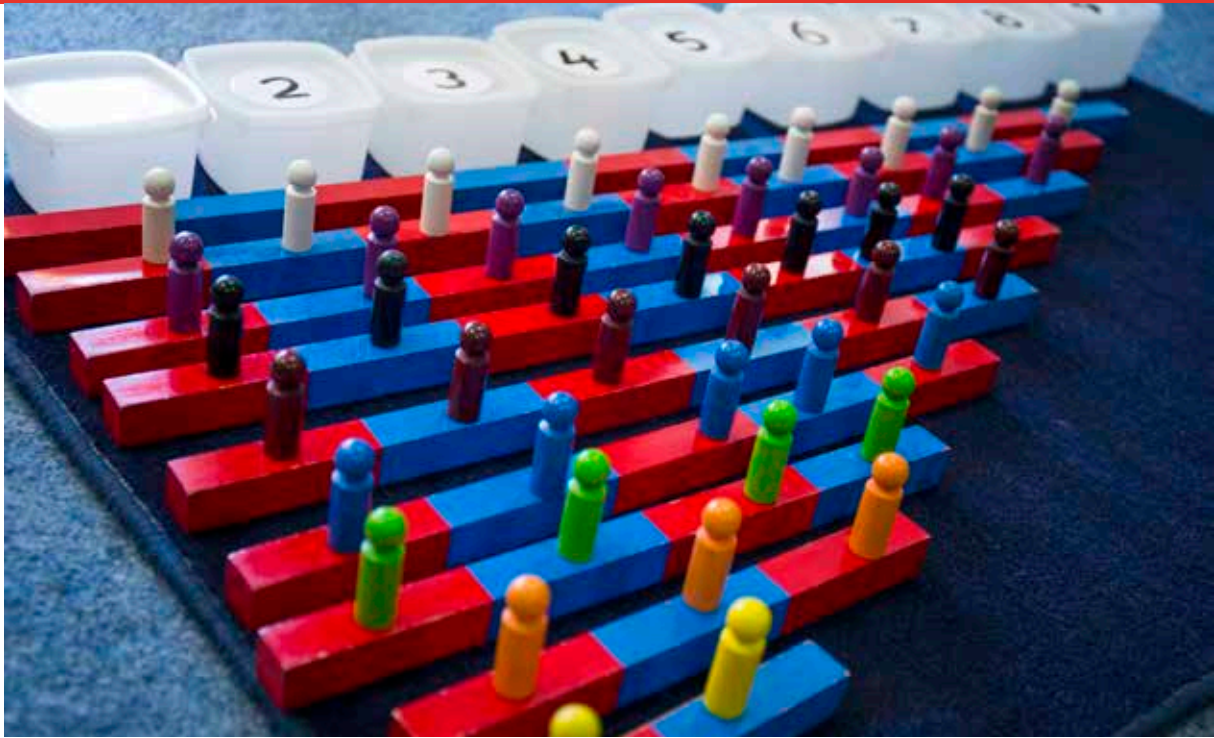
Jaarplannen

In de jaarplannen beschrijven de scholen specifieke onderdelen die dat jaar extra aandacht krijgen. In 2018 stonden de volgende onderwerpen in de schijnwerpers: Opbrengstgericht werken (rekenen, woordenschat, spelling, zelfverantwoordelijk leren), ontwikkeling, montessorionderwijs, werkplezier, IKC-ontwikkeling, bewegingsonderwijs, Engels, verkeer, kwaliteitszorg, ICT-doorontwikkeling, hoogbegaafdheid, kosmisch onderwijs en opvoeding, werken met kwaliteitskaarten, verslaglegging en kindgesprekken, pr, huisvesting, teamontwikkeling, PBS (Positive Behaviour Support), sociale veiligheid en de 1-Zorgroute (de 1-zorgroute houdt in dat er binnen scholen in een regio een uniform en transparant zorgtraject wordt opgebouwd).

Het vignet Gezonde School is een erkenning voor scholen die structureel, planmatig en integraal werken aan het verbeteren van de gezondheid en veiligheid van leerlingen. Onze scholen beschikken over de volgende deelvignetten: vignet gezonde voeding (Helmond en Venlo), vignet sociaal-emotioneel (Helmond) en vignet welbevinden (Helmond en Venray). Weert is in 2018 gestart met het traject Gezonde School.

Opbrengsten en leerlingresultaten

Wij werken voortdurend aan kwaliteitsverbetering. Om zicht te krijgen op de geleverde kwaliteit gebruikt MOZON verschillende data o.a. met gegevens uit het leerlingvolgsysteem, gegevens uit testen en toetsen, opbrengstenkaarten op het gebied van begrijpend en technisch lezen en rekenen, kwaliteitskaarten, Cito-entree en -eindtoetsgegevens, de School

Attitude Questionnaire Internet (SAQI), niet-schoolse cognitieve capaciteitentest (NSCCT), vragenlijsten m.b.t. welbevinden en sociale veiligheid, continuüm van zorg, een document met een omschrijving van zorgniveaus van leerlingen, bevindingen uit het inspectiebezoek, monitoring door het bestuur, auditering intercollegiaal door directies en intern begeleiders.

Passend onderwijs

Op 1 augustus 2014 is passend onderwijs ingevoerd. Dit betekent dat schoolbesturen zorgen dat alle leerlingen een passende plek hebben. MOZON neemt deel in drie samenwerkingsverbanden: Helmond-Peelland, Passend onderwijs Noord-Limburg en Weert-Nederweert. Bestuurder Lex Spee maakt deel uit van het Algemeen Bestuur van de drie samenwerkingsverbanden en is lid van het Toezichthoudend Bestuur van het samenwerkingsverband Noord-Limburg en Weert-Nederweert.

De besturen in een samenwerkingsverband zijn vrij om middelen voor extra ondersteuning in te zetten en te bepalen welke leerling welke zorg krijgt. De verwachting is dat hierdoor meer leerlingen een plek krijgen in het regulier onderwijs en aparte voorzieningen vaker een tijdelijk karakter hebben. Een en ander heeft er binnen MOZON toe geleid dat iedere school een schoolondersteuningsprofiel (SOP) heeft samengesteld. Deze profielen van de scholen zijn samengevoegd in het bestuursprofiel van MOZON.

De gelden voor passend onderwijs worden o.a. besteed aan leerarrangementen zoals 'Eureka!', een arrangement voor (hoog)begaafde kinderen met specifieke onderwijsbehoefte. Ook werd geïnvesteerd in Positive Behaviour Support (PBS), een schoolbrede aanpak gericht op het creëren van een positief schoolklimaat, en 'Rots en Water', een programma dat de communicatie- en sociale vaardigheden en welzijn van kinderen vergroot.

Inzet van in- en externe begeleiding, deskundigen, toets- en testmateriaal en professionalisering werd eveneens bekostigd met de middelen voor passend onderwijs.

Kosmisch onderwijs en opvoeding

Montessorionderwijs legt de kern van het onderwijs bij kosmische opvoeding. Deze opvoeding brengt kinderen waardering bij voor de natuur en alles wat door menselijke samenwerking tot stand is gekomen. Kosmische opvoeding ontwikkelt de bereidheid van kinderen om te werken in het belang van de gemeenschap en uiteindelijk te streven naar een vreedzame, betere wereld. Die ontwikkeling staat centraal in de opvoedingsrelatie kind-leerkracht en vormt het uitgangspunt voor de opvoeding van kinderen en jongeren. Onderwijs maakt hier deel van uit. Montessorionderwijs staat voor een totaal onderwijsaanbod, waarbinnen vak-overstijgend wordt gewerkt en waarbinnen de samenhang van verschillende onderdelen duidelijk wordt gemaakt. Dit willen we op onze MOZON-scholen tot uitdrukking brengen. Doelstelling hierbij is dat het kind verbanden leert zien, zijn of haar taak en plaats in de wereld leert ontdekken en zich daarnaar leert gedragen.

Eureka!

Montessorionderwijs betekent onderwijs op eigen niveau en tempo. Ons onderwijs leent zich er uitstekend voor om – zowel aan de onder- als bovenkant – onze kinderen dát te bieden wat zij nodig hebben. Ook (hoog)begaafde leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften moeten zo begeleid worden, dat zij kunnen presteren op het niveau dat op basis van hun capaciteiten verwacht mag worden. Bij MOZON hebben we onze eigen begaafdheidsspecialist die op elke school (hoog)begaafde kinderen in de zogenaamde Eureka!groep begeleidt.

Burgerschap

Op onze scholen neemt burgerschapsontwikkeling een vanzelfsprekende plaats, omdat montessorionderwijs en -opvoeding drie gemeenschappelijke doelen nastreven:

- Ontwikkeling van bewustzijn, identiteit, zelfrespect en wil (tezamen de persoonlijkheid);
- Het verwerven van bekwaamheid om te kunnen functioneren in het dagelijkse maatschappelijke leven en verdere studie;
- Een persoonlijke, creatieve, onafhankelijke en verantwoordelijke rol te leren vervullen in de samenleving van nu en morgen.

Open dagen en inloopochtenden

Voor belangstellende ouders organiseert elke MOZON-school ieder jaar een open dag en inloopochtenden. Die dagen trekken altijd veel belangstelling. Ook aan de Landelijke

Montessoridag nemen onze scholen graag deel: de dag biedt een prima gelegenheid om nieuwe en bekende ouders en andere belangstellenden te laten zien hoe we dagelijks met veel plezier werken op de scholen. Ouders maken kennis met de leerkrachten en montessorimaterialen.

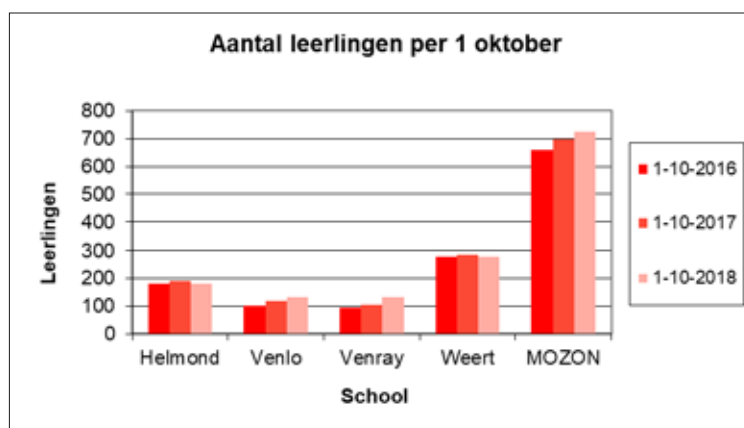
Samenwerking met kinderopvang (montessori peutergroepen)

Volgens de visie van Montessori ontwikkelen kinderen van 3 jaar zich het best in de leeftijdsgroep van kinderen van 3 tot 6 jaar. In Helmond en Venray werken MOZON hiertoe samen met Montessori Kinderopvang, in Venlo en Weert met Korein Kinderplein. Samen vormen we een Montessoricentrum®. De kennismaking en samenwerking met de kinderopvang maakt dat peuters al vroeg in aanraking kunnen komen met het montessorimateriaal.

Ook in 2018 konden de peuters vanaf 3 jaar kennismaken met de onderbouwgroep, de leerkrachten en het gebouw. MOZON is continu bezig met doorontwikkeling tot Integrale Kindcentra (IKC).

Leerlingaantal

Op 1 oktober 2018 was het aantal leerlingen 724, een stijging ten opzichte van 2017.

School	01-10-2016	01-10-2017	01-10-2018
Helmond	183	191	180
Venlo	102	118	134
Venray	94	105	132
Weert	279	284	278
MOZON	658	698	724

Samenwerking voortgezet onderwijs

Voor een probleemloze overstap naar het voortgezet onderwijs zijn overlegmomenten tussen leerkrachten van de montessorischolen en het voortgezet onderwijs in de steden waar MOZON gevestigd is. Men wisselt informatie uit over de verschillende vormen van vervolgonderwijs, over mogelijke veranderingen daarin, en over de schooladviezen – die moeten leiden tot een juiste keuze van het vervolgonderwijs. Aan het einde van het schooljaar bespreken de leerkrachten de individuele leerlingen met de coördinatoren van de brugklassen.

Resultaten eindtoets in groep 8

Naast het advies van de leerkracht van groep 8 gebruikt iedere school de uitkomsten van de eindtoets om een goed advies te kunnen geven m.b.t. het te volgen voortgezet onderwijs. Men gebruikte in 2018 de Cito-eindtoets hiervoor. De resultaten waren als volgt:

School	2016	2017	2018	ondergrens 2018
Helmond	536,6	530,8	537,0	534,6
Venlo	534,6	523,3	525,5	533,9
Venray	529,2	544,6	543,5	534,5
Weert	536,1	537,9	536,3	534,9

Met ingang van 2019 zullen alle scholen Route 8 als eindtoets gebruiken.

Uitstroomgegevens MOZON-scholen

Wij zijn nagegaan hoe onze schooladviezen m.b.t. het voortgezet onderwijs in de praktijk door oud-leerlingen zijn gerealiseerd.

Onderstaand figuur toont het percentage oud-leerlingen dat in het derde leerjaar van het voortgezet onderwijs een opleiding volgt dat gelijk is aan het gegeven advies voor de samengevoegde uitstroomcohorten 2012, 2013 en 2014.¹

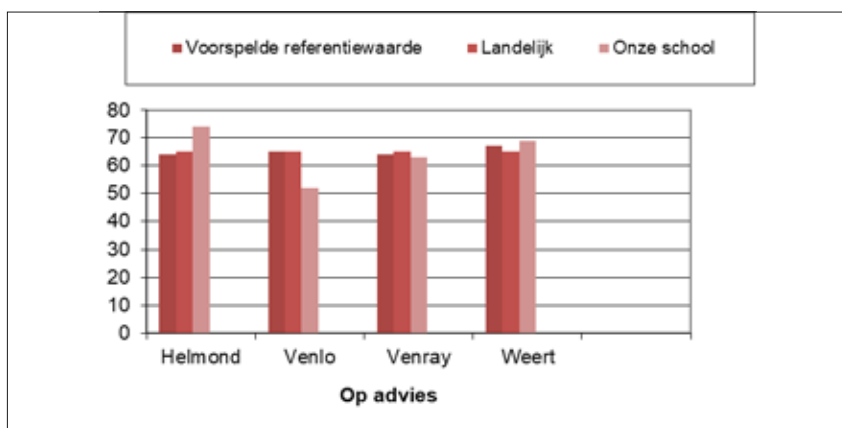
Uit de figuur blijkt dat na het verlaten van de basisschool, 74% oud-leerlingen van onze school in Helmond een opleiding volgt op het gegeven basisschooladvies. 23% zit na 3 jaar boven het gegeven advies. Vanwege te kleine aantallen worden geen cijfers gepresenteerd over het percentage dat onder het gegeven advies zit.

52% van onze oud-leerlingen uit Venlo volgen na 3 jaar nog het opgegeven schooladvies, 36% zit boven het schooladvies en 12% zit onder opgegeven advies.

Voor onze school in Venray geldt dat 63% van de oud-leerlingen een opleiding op het gegeven advies volgt en 25% zit onder het basisschooladvies. Vanwege te kleine aantallen worden geen cijfers gepresenteerd over het percentage dat boven het gegeven advies zit.

69% van de oud-leerlingen van Weert volgt na 3 jaar nog het opgegeven schooladvies, 16% van de oud-leerlingen zit boven het schooladvies en 15% onder het advies.

Conclusie: met betrekking tot de schooladviezen richting voortgezet onderwijs blijkt dat op 3 van de 4 MOZON-scholen het gegeven schooladvies parallel loopt met het landelijke gemiddelde. Voor de jaren 2012-2014 gaf onze school in Venlo een iets te laag advies.

¹ Bron: Nationaal Regieorgaan Onderwijsonderzoek

Financiën

Treasurybeleid

Naar aanleiding van het bestaan van overtollige liquiditeiten alsmede de invoering van de “Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016” (Officieel: Regeling van OCW van 6 juni 2016, nr. WJZ/800938 (6670) houdende regels voor onderwijsinstellingen omtrent het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten; gepubliceerd in Staatscourant nr. 30576 d.d. 15 juni 2016) is het te voeren beleid inzake het vermogensbeheer binnen MOZON vastgelegd in het Treasurystatuut.

Binnen de ruimte die dit beleid geeft, heeft MOZON in 2018 het vermogen beheerd. De middelen van MOZON stonden in 2018 verdeeld bij de Rabobank en ING Bank op spaarrekeningen. Gezien de lage rentestanden en de risico's die andere vormen van vermogensbeheer met zich meebrengen, was dit voor 2018 voor de stichting de beste optie.

Jaarlijks wordt de jaarrekening opgesteld met toetsing door de accountant en deze wordt verantwoord aan het ministerie.

Ook in 2018 werd de jaarrekening gecontroleerd door een accountant. Naar aanleiding van het verloop van het vermogen en de bijhorende kengetallen solvabiliteit en kapitalisatiefactor, concludeerde Govers Onderwijs Accountants dat MOZON op dit moment een financieel gezonde organisatie is. Op basis van de meest recente meerjarenbegroting is de verwachting dat dit ook in de nabije toekomst zo zal blijven.

Balans per 31 december 2018

Activa	31-12-2018 (EUR)	31-12-2017 (EUR)
Vaste activa		
Materiële vaste activa	990.416	700.462
Totaal vaste activa	990.416	700.462
Vlottende activa		
Vorderingen	244.182	209.296
Liquide middelen	1.703.700	1.830.302
Totaal vlottende activa	1.947.882	2.039.599
Totaal activa	2.938.298	2.740.061

Passiva	31-12-2018 (EUR)	31-12-2017 (EUR)
Eigen vermogen	2.313.603	2.305.506
Voorzieningen	93.536	32.042
Kortlopende schulden	531.159	402.513
Totaal passiva	2.938.298	2.740.061

Exploitatierkening 2018

Baten	2018 (EUR)	begroting 2018 (EUR)	2017 (EUR)
Rijksbijdragen OCW	3.938.921	3.647.979	3.522.824
Overige overheidsbijdragen	35.101	4.000	18.750
Overige baten	271.370	190.339	235.161
Totaal baten	4.245.392	3.842.318	3.776.735
<hr/>			
Lasten			
Personeelslasten	3.304.952	3.147.700	2.976.833
Afschrijvingen	114.715	133.297	84.178
Huisvestingslasten	336.142	304.564	332.015
Overige lasten	483.930	551.407	489.057
Totaal lasten	4.239.739	4.136.968	3.882.083
<hr/>			
Saldo baten en lasten	5.654	-294.650	-105.348
<hr/>			
Financiële baten en lasten			
Financiële baten en lasten	2.444	1.000	3.888
Totaal financiële baten en lasten	2.444	1.000	3.888
<hr/>			
Resultaat	8.097	-293.650	-101.460
<hr/>			
Resultaat na belastingen	8.097	-293.650	-101.460
<hr/>			
Totaal resultaat	8.097	-293.650	-101.460

Vooruitblik

Montessorischool Venray

Begin 2019 staat de verhuizing van onze school in Venray op de planning. Het nieuwe schoolgebouw ligt in de wijk 'Landweert' en wordt geheel gerenoveerd. Hierin zal worden samengewerkt met Korein Kinderplein.

20-jarig bestaan MOZON

In 2019 bestaat de stichting 20 jaar. Hier zullen we op gepaste wijze aandacht aan geven.

Schoolplannen 2019-2023

De scholen zullen aan de slag gaan met de schoolplannen voor de periode 2019-2023.

Nieuwe eindtoets

In 2019 zal de eindtoets in groep 8 voor het eerst met Route 8 afgenomen worden.

Kwaliteitsverbetering met betrekking tot opbrengsten

MOZON zal blijvend doorwerken aan de kwaliteitscultuur. In dat kader heeft bestuur en directie besloten om de focus te leggen op resultaten met als uiteindelijk doel dat elke school tenminste presteert op het landelijke gemiddelde dat geldt.

Peutergroepen

In samenwerking met Korein zullen er op de scholen peutergroepen worden gerealiseerd.

Colofon

Inhoud, samenstelling en eindredactie: Stichting voor Montessori-onderwijs Zuidoost Nederland
Vormgeving: Grafisch Ontwerpbureau Storm, Weert

Onze scholen

Montessorischool Helmond
Dinkelstraat 65
5704 GK Helmond
0492-510017
www.montessorischoolhelmond.nl

Venlose Montessorischool
Craneveldstraat 187
5914 SH Venlo
077-3545927
www.montessorischoolvenlo.nl

Montessorischool Venray
Sleutelbloem 22-28
5803 KH Venray
0478-515750
www.montessorischoolvenray.nl

Montessorischool Weert
Wiekendreef 101
6003 BV Weert
0495-543381
www.montessorischoolweert.nl

Juli 2019

Stichting voor Montessori-onderwijs Zuidoost Nederland
Noordkade 2f
6003 ND Weert
0495-547998
info@mozon.nl
www.mozon.nl

MOZON

Montessori-onderwijs Zuidoost Nederland

www.mozon.nl